

Arheološki lokalitet Belo brdo u Vinči iz doba mlađeg neolita, seže oko 7.000 hiljada godina u prošlost, već predugo "drema" na desnoj obali Dunava kraj ušća reke Bolečice, strpljivo "čekajući" da neka od nadležnih državnih institucija obrati pažnju na goruće probleme. Ne časeći časa, preduzimljivi članovi udruženja "Mladi za turizam" preuzeli su na sebe zahtevnu ulogu da pomognu oko buđenja Vinče.

Prošle godine, tokom leta udruženje pokreće projekat "Spasimo Vinču, sačuvajmo istoriju", organizujući on lajn peticiju, koju je potpisalo preko hiljadu ljudi. Krajem 2012. godine arheološki lokalitet, nakon tri godine, ponovo je otvoren za turističke posete, a deo zasluga slobodno može da se pripíše samom udruženju. Vredna muzejska postavka izložena je u renoviranoj drvenoj baraci iz '70-ih godina prošlog veka, čiji krov prokišnjava. Na taj način rizikuje se da neki od izloženih predmeta bude trajno oštećen! Ovo je samo jedna od neprilika sa kojima se svakodnevno susreću zaposleni na arheološkom nalazištu "Vinča". Uz sam lokalitet nalazi se 16 domaćinstava, fekalne vode natapaju arheološko nalazište, pritom, konstatovano je da postoji i klizište. Naravno rešenje postoji, potrebni su novac i volja, trebalo bi da se angažuje agencija za procenu vrednosti imovine domaćinstava i da im se obezbedi drugo mesto stanovanja. Najveća deponija smeća u Srbiji nalazi se u Vinči i prostire se na neverovatnih 68 hektara površine, to je još jedan dodatni razlog koji onemogućava da se arheološko nalazište Belo brdo nađe na UNESCO listi svetske kulturne baštine. Postoji velika zainteresovanost stranih turista za Vinču, ali ni ta činjenica nije pretvorena u prednost jer još uvek nije izgrađen pristan za turističke brodove na Dunavu kod lokaliteta.

-Nažalost mi nismo svesni šta posedujemo i dozvoljavamo da ovako značajan lokalitet propada. Udruženje akcijom "Spasimo Vinču, sačuvajmo istoriju" želi da doprinese očuvanju ovog arheološkog nalazišta, ali i otvaranju za nova istraživanja i zainteresovane posetioce. Da se jedan ovako značajan lokalitet nalazi u Italiji ili Grčkoj, bio bi posećen kao Koloseum ili Akropol - kaže Vladimir Krstović, predsednik udruženja "Mladi za turizam".

Na proteklom 35. Međunarodnom sajmu turizma, koji se održao u Beogradu od 21. do 24. februara, udruženje je organizovalo jednu dobro osmišljenu akciju u vezi sa Vinčom, koja se sastojala iz nekoliko segmenata. Na svom štandu imali su prezentaciju arheološkog nalazišta. Organizovali su nagradnu igru "Tri neolitska koraka i nagrada je tvoja". Izvlačenje srećnih dobitnika obavljeno je poslednjeg dana sajma, a nagrade su obezbedili sponzori kviza, Turistička organizacija Beograda i Kanu Avanture - Obrenovac. Svakako, najzapaženije su bile članice udruženja koje su nosile haljine, osmišljene i kreirane od strane Svetlane Ristanović, a ideja je bila da se što vernije prikaže odeća kakvu su mogle da nose neolitske Vinčanke u

dalekoj prošlosti. Takođe, udruženje je delilo flajere o arheološkom lokalitetu, a posetioци su mogli da popune anketu - Koliko poznajete Vinču. Sva dodatna obaveštenja o ovoj i narednim akcijama možete pronaći na internet blogu, <http://spasimovincu.blogspot.com/> kao i na fejsbuk stranici - Spasimo Vinču, sačuvajmo istoriju.

Predaha nema, udruženje preduzima dalje korake u cilju promovisanja arheološkog lokaliteta. Od aprila, kada se otvara lokalitet za ovogodišnju sezonu, žele da pomognu u organizovanju turističkih poseta koje će biti realizovane pod pokroviteljstvom Turističke organizacije Beograda, pregovori su u toku. Zatim, preko leta pokrenuće akciju sakupljanja novca na Adi Ciganliji, za rešavanje barem jednog od aktuelnih problema, pod nazivom "Dinar za Vinču". Biće pun pogodak ako budu uspeli da uklope posetu Vinči u međunarodni projekat Dunavski preobražaj (DunaVision). Reč je o takozvanom karavanu promene koji kreće od mesta gde Dunav izvire u Nemačkoj, u martu mesecu, a završiće se na ušću Dunava u Crno more u septembru. Učesnici će imati priliku da posete sve zemlje kroz koje protiče ova reka i da prisustvuju različitim radionicama čija će glavna tema biti promovisanje održivog načina života. Udruženje "Mladi za turizam" imaće prilike da ugosti učesnike Dunavskog preobražaja u julu mesecu u Beogradu.

-Želimo da uključimo Vinču u ovaj projekat, jer smatramo da je način življenja neolitskog čoveka reprezentativan primer održivosti. Mogli bismo da organizujemo radionicu parvljenja hleba, kustos Dragan Janković bi pričao kako su Vinčani gradili kuće od prirodnih materijala kao i o hrani koju su koristili. Za konkretizaciju naših ideja neophodna nam je pomoć kustosa. - smatra Danica Cvitkovic, jedna od aktivnih članica udruženja.

Moto udruženja "Pokreni se. Istraži. Probudi Srbiju", bukvalno predstavlja zov za sve nas da se trgnemo iz životne letargije i učinimo nešto dobro, kako za sebe same, tako i za našu zemlju. "Mladi za turizam" poseduju veliki entuzijazam, ali da ne bi bili usamljeni u svojim nastojanjima da ožive arheološko nalazište Belo brdo, potrebno je da im u susret izađu zvanične organizacije i ustanove koje su nadležne za kulturu i turizam. Za početak, evo jednog predloga, proleće je stiglo, iskoristite sunčano vreme i upustite se u malu avanturu istraživanja Vinče!

Olgica Živković

